

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK:

Nyiltér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 379. Kiadóhivatal: 379.

A király — lemond!!

Ő Felsége nyilatkozata. — A választási eredmények és a Burg.

A 67-es alap bukása.

— Saját külön tudósítónktól. —

— jan. 30.

Alig lett nyilvánvalóvá az ellenzék győzelme, — az előlötti öröm első izgalmának elülte után az égető és kutató kíváncsiság azonnal kialakította a nagy kérdést: mit szólnak mindezekhez *oda*? Valóban érdekes is tudni, hogy a bécsi Burg márványfalai között, hol oly rideg merevséggel ápolták és ovták a régi formákat, s a honnan a legcsekélyebb nemzeti engedmények is csak a vérző konzervatív sziveken keresztül jöttek: mely hatást szülhetett a választási eredmény, mi megújodást jelent *nekünk*, de fenyegető veszedelmeként, romboló reformként, és a 38 éves állapotot összezúzó erőként kommentálható a császárpalota szempontjából. Magyarországon régóta szunynyadott az édes remény, nálunk régóta lappangott a titkos gondolat, hogy a függetlenségi párt diadalmát ül egykoron; de erősebb óráinkban mi magunk is csak játszi délibábnak gondoltuk ez eszmék megvalósulását, — minő hitetlenség uralkodhatott tehát a bécsi lelkekben ez irányban, a mely irányban csak harmadkézből kaptak tudatosan rosszhiszemű és félrevezetést célzó információkat? Ah, ott igazán ijesztő meglepetések lehettek az utolsó huszonnégyórás eseményei, s hogy végeredményében mi lesz ennek a konzekvenciája, arról szól az alábbi tudósítás. A *Napló* bécsi alkalmi tudósítójától kaptuk a következőket, olyan helyről, melynek szavahihetősége ép előkelősége, komolysága miatt kétségen felül áll. A hír *eredeti forrása* egy magasrangú udvari személy, a kinek összeköttetései a koronáig érnek fel. A tudósítás eredetének tisztaságához és számbavehetőségéhez így szó sem férhet. Egyéb-ként ő Felsége régebben tett,

lemondására vonatkozó kijelentései, — melyről épen e sorokban ismét szó van, — tudvalevőleg *megecséltettek*, s ez a körülmény nagyban valószínűsíti az alábbiakat.

A *Napló* alkalmi tudósítója ezeket sürgönyzi nekünk, mint a király szűk körben tett nyilatkozatának *lényegét*:

Ő Felsége alkotmányos érületéről tanuskodik ama kijelentése, hogy uralkodói minőségében teljesen méltányolja a megváltozott helyzetet. Nem kutatja amaz okokat, melyek a 67-es alapon való hitet megintgatták, de tényként fogadja el azt, hogy a kiegyezési politika közjogi hivatásában való hit tényleg megrendült. Ő Felsége maga is elismeri, hogy alkotmányos uralkodó létére le kell vonnia ennek politikai következményeit és szakítani kell a 67-es, csődöt vallott irányzattal. Minthogy azonban a kiegyezési politika helyességében való személyes meggyőződése csaknem megintgathatatlant, a kiegyezés történelmi előzményei pedig leküzdhetetlen ellenszenvet gyökerezettek meg benne a 67-es politikával ellenkező politikai iránynyal szemben, a megoldásnak csak egy módját találja lehetségesnek — a lemondást. Lemond pedig azért is, mert akkoránál fogva nem érzi magát elég erősnek azon kedélyizgalmaik elviseelésére, melyek ilyen mélyreható rendszerváltozásnál és egy egész élet politikájának rombadóite tudatában benne támadnának.

— A megtorlás. Az ellenzék diadalával következik most már a multi bűnök megtorlása. A függetlenségi és 48-as párt tagjainak nagy része minden körülmény közt kívánja, hogy *Tisza és Perczel Dezső ellen ítessék meg a vád alá helyezési indítvány*. Ki fogják ezt terjeszteni Szóts Pálra is, a ki a november 18-iki ülés jegyzőkönyvét csinálta meg. A Ház határozatát akarják provokálni arra nézve is, hogy Perczel Dezső arcképe távollittassék el a képviselőházból. A gyorsroda ama tagjai ellen, a kik november 18-án, esküjük ellenére, eszközül adták oda magukat az el-

követett csínyhez, vizsgálatot indítanak, melynek alkalmasint az lesz az eredménye, hogy Fenyvessy Adolfot, a gyorsroda főnökét és Peregriny revizort fölmentik állásuktól. Peregriny volt az, a ki fölment az elnöki emelvény jobboldali lépcsőire, hogy Perczel Dezső szavait stenografálja. — Követelni fogják Kossuth párti részről, hogy azokat a tisztviselőket, a kiket a választások alatt áthelyezéssel sujtottak, csak azért, mert nem voltak hajlandóak rabszolgai módra engedelmessé válni a kormányban, hanem az ellenzék mellett foglaltak állást, haladéktalanul helyezzék vissza régi állomáshelyükre. Nehány főispánnak az elbocsátása is várható.

— Tizenkilenc nemzetiségi képviselő. Az eddigi választások eredményeként a szabadelvű képviselők számát százötvenre tették. E számítás tévesen alapszik. A kormány felhivatalos organuma ugyanis száz nemzetiségi programmal megválasztott képviselőket is a szabadelvű táborba osztotta, csak azért természetesen, hogy a kudarc mindjobban leplezve legyen. Ez pedig helytelen. A dolog úgy áll, hogy Bruckner Vilmos (N.-Szeben I.), Copony Traugott (Brassó I.), Hintz Ernő (Brassó II.), Kuales Godofréd (Beszterce), Lurtz Károly (Szászhermány), Melczér Vilmos (Segesvár), Oberth Károly (Medgyes), Pildner Ferenc (Kőhalom), Schmidt József (Besztercebánya), Schmiéd Károly, (Vidombák), Schuller Rezső (Szent-Góta) és Lindner Gusztán (N.-Szeben II.) uraknak választóik száz nemzeti programmal adták át mandátumaikat és ott egyáltalában nem szerepeltek, mint szabadelvű, hanem mint szász jelöltek.

E szerint tehát a *szabadelvű képviselők száma nem 150, hanem csak 138* és a 12 szász képviselő a nemzetiségek közé sorolandó, mint a tótok, vagy románok. A választási arány tehát most ez: szabadelvű 138, ellenzéki 226 és nemzetiségi 19.

— A kormánypárti jelöltek zavara.

Nagy dilemma előtt állanak a kormánypárti jelöltek. Több kerületben, hol még csak ezután lesznek a választások, a választópolgárok csaknem mindannyian azt követelik, hogy lépjenek át a függetlenségi pártba, különben egyszerűen faképnél hagyják őket. E lelkesedést pedig semmiféle szép szóval, ígéretekkel, presszióval vagy terrorizmussal sem csökkenteni, sem elnyomni nem képesek. Egyes választókerületekből olyan hírek érkeznek, hogy a választók unisono még sem akarják hallgatni a kormány jelöltjét és kijelentették, hogy szívvel-lélekkel csatlakoznak a függetlenségi táborhoz. Az ellenzék így a következő választásoknál hozzávető számítással 12-14 taggal fog szaporodni.

Epitárium.

Kárognak a varjak a mindenkori kormány párjának kihűlt temete fölött. Bécsi lakájok furják-faragják a koporsót a hullának, hisz ez az ő halottjuk, az ő portájukon született s a mi portánkon mult ki a jogaiban élő magyar nemzet alkotmányvédő bárdja által. A lakájok sietve végezzék a hulla eltakarítását, mert a hulla fojtó szagot áraszt, a jogtiprás, a korrupció, az öncélokért megalkuvó becstelenség büzös illatát terjeszti a levegőben.

Soha ilyen halottat! Eleiben egy egész nemzetet tartott lenyűgözve, az élősdiék megszámlálhatatlan legiója dongta körül s most nincs ember, aki megsirassa. A bukott hatalom fizetett supplensei odujukba zárkóztak, mutatkozni sem mernek, mert a provokált nemzet most nagyon ítélő kedvében van s könnyen fejükre olvashatja a megérdemelt ítéletet. Soha ilyen koporsót! Nincs ember, ki fekete gyászszal merné övezni. De büszke bíborban állják körül a föllelkesült nemzeti öntudat harcosai, akiknek szígyonyán kiszenvedett a szegény pária. Micsoda hull! Váratlanul mult ki és még csak föl sem boncolják, mert a halál oka... pontosan meg van állapítva.

Biz' igen, ilyen kedves halottja van most ennek a szegény, agyongyötört Magyarországnak, amely a véres gyötrelmek kálváriáján erősödött meg s ime, most vértelen csatában győzte le egyik legnagyobb ellenségét. Öröm és ujjongás szállong a szivekből, a nemzet diadalünnepet ül s mig a fölszabaddu'ás érzete magával ragadja a lelkeket, a nemzet szigonya által ki-mult halott koporsója körül megálinak a farizeusok, a hitvány filiszterek s ki szeretnék cserélni a halottat vagy legalább meghamisítani nevét a koporsóján. Egy gyűlölt, nemzetietlen, a korrupció fékelyeiből táplálkozó hatalmi rendszer hullott a porba és a farizeusok a szabadelvűség halála miatt jajveszékelnek. Tisza megsemmisült, oda a magyar szabadelvűség.

Kedves nagykereskedők, vállalkozók, hivatalfőnökök, vegyes foglalkozású s jellemű tőkésék, kis- és nagy sörasztalokat látogató urak és egyéb politikai analfabéták, ez nem egészen így van. A szabadelvűség nem politika, az egy gazdasági rendszeren nyugvó társadalmi irányzat, a mely irányzat Europa alkotmányos államaiban jelenleg dominál. Angliában, Franciaországban,

Németországban, Hollandiában, Olaszországban egyaránt dominál a legkevésbé dominál Magyarországon, minthogy nálunk a középkorú intézmenyeit féltő hierarchikus feudalizmussal és a saját bőrét féltő parvenu-feudalizmussal nem igen tudott megbirkózni. Mindazon elemek, a melyek a most említett két irányzatot fönntartani igyekeznek, a kormányokkal tartottak akkor is, ha ezek reakcionárius politikát űztek s így a liberálizmus érvényesülését szándékosan meggátolták, azok az elemek viszont, a melyek állandóan nemzeti jogokat, a nép társadalmi javát célzó intézmenyeket sürgették, a szabadelvű irányzatnak töretlenül képviselői voltak. — Innen van, hogy a kik ma Magyarországon a mame-luk-párt romjai fölött a szabadelvűséget siradják, kofic politikai szélhámosok, lejárt bohócái annak a komédiának, a melyet ők eddig a politika templomának hittek.

A szabadelvűség mibenlétéről oldalakat írhatnánk, de megeshetnék, hogy pohos szerencsésiek, a kik a tőkékük alapján szerepet játszanak, még így sem értenének meg bennünket. Meddő munkát pedig nem akarunk végezni. Hogy azonban egyes „kapacitások“, akik egy-egy város hatósági és társadalmi életében vélt jussokon alkalmasnak tartják a vezetésre önmagukat, némi fogalommal birjanak a szabadelvűségről, alább néhány népszerű példával fogunk élni.

1. Ha két boltos kiáll az üzletajtóba, mindegyik hangosan dicséri a portékáját, majd mikor kifogy az öndicséretből, a másikat gyalázza, végül a két boltos ököre megy: ez liberálizmus, mert ez a szabad gazdasági rendszer megnyilvánulásának egyik esete.

2. Ha a gyáros sokalja a munkás bérét s elcsapja, mert van ajánlkozó, a ki ugyanazt a munkát olcsóbban vállalja: ez szintén liberálizmus, mert ez a szabad gazdaság egyik esete.

3. Ha valaki szellemileg nagyon korlátozott, de jeles testi tulajdonságokkal ékeskedik s az illető, testi bájjai alapján mégis a szellemi téren csinál karriert: ez szintén liberálizmus, mert ez az egyéni érvényesülésnek egyik esete.

És így tovább.

Figyeljük meg most a liberális irányzat megtagadásának vagy az alszabadelvűségnek tényeit a mindennapi életben:

1. Ha a nagybirtokos napi 30 krajcárért dolgoztatja a munkást s mivel attól fél, hogy ilyen baromi bánásmód mellett a faképnél hagyja s „nemzeti“ érdekekért a kivándorlás ellen jajveszékelt: ez alszabadelvűség, mert az egyén számára kelepécét állít, ott gyöttri, kinozza s meg akarja fosztani a menekülés, tehát az egyéni érvényesülés lehetőségétől.

2. Ha a vállalkozó, nagykereskedő, tőkés, hivatalfőnök a rendelkezésére álló hatalmi eszközökkel

arra kényszeríti a gazdasági élet mostoháit, hogy jogaikat a hatalmasok javára gyakorolják: ez a liberális irányzat rut megtagadása, mert az egyéni jogkörében háborítja és gátolja a szabad érvényesülést.

3. Ha a zsidó hitközségi elnökök katolikus apátokkal együtt vállalkoznak liberális irányzat képviselésére: ez szemfényvesztő alszabadelvűség, mert mi nem vagyunk olyan kofic kinézerek, hogy egy katolikus apát liberális érteletének őszinteségében megbiznánk. A ki az egyén földi életének a menynevei üdvösséggel való összefüggéseit hirdeti a szószékről naponta s a ki arra törekszik, hogy ezek az összefüggések a nép társadalmi és gazdasági vérkeringését is áthassák, az sem hitében, sem érzésében, sem gondolatában szabadelvű nem lehet. S a ki az ilyen apát „szabadelvűség“-ét elfogadtni pusztán igyekszik is, az a politika s a társadalomfilozófia terén analfabéta.

És így tovább.
Ki tudná felsorolni esetek szegyenletes légióját, a melyekben a „szabadelvűség“ hazugsága Magyarországon évtizedek óta összpontosult. S miért sorakoztatnánk a példákat, amelyek azt igazolják, hogy Európa civilizált államaiban közel másfél évszázad óta a liberálizmus neve alatt uralkodó s ma már a szocializmus szellemével mind erősebben szaturált társadalmi és gazdasági irányzat áramlata részben — igen csekély részben — a magyar közéletben is elfogadásra talált, de intézményes biztosítást csak igen kevéssé nyert? Ennek oka pedig az, hogy nálunk a hatalom burkolat vagy nyílt abszolutisztikus törekvései mindig utját állták az egyéni jogkör s szabadság olyatén kiterjesztésének, a melyekből tisztább liberálizmus fakadhat.

A liberálizmus, mely a Nyugaton maholnap leéli magát, mert a fejlődés útján újabb, biztatóbb irányzat jutott előtérbe, nálunk még ma is kivert eb, amelyik csak ott kap meleg szállást, ahová éppen belopózhatik. És sajátságos, hogy akik a kutyát bunkósbottal kergetik ki a saját portájukról, mikor már jó messzire elhaladt, farizeus ábrázattal kiállnak a kapuba és sopánkodva szidják azokat, akik a szegény állattal ilyen mostohán bántak el.

Ilyen csalóka mezben űzik kisdéd játékaikat a szabadelvűség szélhámosai. Most, hogy lealkonyodott a napjuk, mielőtt a sötét éjszaka minden rémével rájuk borulna, mentességükre megállapítunk valamit: szegények, nem cselekedtek öntudatosan. Hatalmi táborukba a politikai analfabéták raját kergette az önérdék, ez a raj megtanulta a jelszót s a hatalom árnyékában dédelgetett papagály módjára fujta kórusban: Jaj a szabadelvűségnek! Tiszával meghal a szabadelvűség! Mentsük meg a szabadelvűséget!

Vigasztalódjanak, jó urak. A hazaárulás politikája meghalt és föltámadt — a szabadelvűség! (r—a.)

A válság.

A Kossuth-párt a kormányon. — Mit fog csinálni Andrassy. — Koalíciós miniszterium?

Boszu a zsidó mágnásokért.

Tisza az ellenzéken. — Panaszkodnak a bukottak.

Szociálisták a Házban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 30.

A február tizenötödikén összeülő új parlamentet kétségtelenül nagy és fontos feladatok elé állítja a helyzet, melyet a választások teremtettek. De legkiváit a függetlenségi Kossuth-pártot, mely mint párt, most a legnagyobb s a legerősebb. Gróf Tisza István, a kormány éléről bucsuzó miniszterelnök a nemzet itéletére volt kíváncsi. Döntsen a nemzet, — mondta volt — akarja-e a lex-Dánielt s egyáltalán, tesszik-e neki a Tisza-kormány politikája. A nemzet megfelelt a kérdésre. Magyarul, minden teketória nélkül. Elutasította magát az a politikát, mely november tizenhatalmadikát inaugurálta, sőt mi több: megbuktatta a hatvanhetes alapot. A képviselőháznak számban legnagyobb pártjává tette a Kossuth-pártot, melynek kötelessége most megfelelni mindama kívánalmaknak, a melyek teljesítését joggal várja és követeli a nemzet.

Éppen ez ekből nem közömbös ránk most az, hogy milyen taktikát fog követni a Kossuth párt s milyen lesz az állásfoglalása a politikai válság megoldásában. A nemzet többséget adott ennek a pártnak, ezt a hatalmat tehát teljes erejében fel kell használnia. A nemzet javára és boldogulásának előmozdítására élnie kell az adott helyzet minden előnyével.

Azok a kombinációk, melyeket az izgalom első perceiben meg gondolatlanul felszínre vettek, mind koraiak. Értjük e találgatások alatt a jövő miniszterelnök személyét. Eddig szó volt már gróf Andrassy Gyuláról, Széll Kálmánról, Wekerle Sándorról és gróf Csáky Albinról. Minden miniszterelnök-jelölt személyéhez fűztek megjegyzéseket, holott máig ezekről az urakról szó sem lehet. És nem lehet szó senkiről sem, akinek elveit és kormányalakítási programját nem ismeri a Kossuth-párt, mely most diktálni fog, mert a nemzet többsége erre nemcsak feljogosította, de egyenesen kötelezte.

Ugron Gábor a maga politikai éleslátásával igen érdekesen fejti ki, hogy a Kossuth-párttal számolnia kell annak, akit a király kormányalakítással fog megbizni. Elérkezett nyganyis annak az ideje, hogy a Kossuth-párt programját megvalósíthassák, ha nem is azonnal, de fokozatosan. A program-pontok teljesítésére pedig nem üres ígéretek kellene, hanem törvénybe iktatott biztosítások. Az ellenzék

nem áll szóba többé a megbukott szabadelvűpárttal, sem a régi rendszer képviselőivel. Ha ez az ut nem tetszik Bécsben, ám térjen a király a legalkotmányosab utra és bizza meg a függetlenségi pártot a kormányalakítással. A párt kétségtelenül vállalkoznék erre, programot adna a Házban s aztán a képviselőház felosztatását kérné az uralkodótól. Az új választáson kellene dönteni a nemzetnek igazán: melyik közjogi alapot fogadja el. A hatvanhetes, vagy a negyvennyolcast! Ha a nemzet az utóbbi mellett döntene, akkor nem marad más hátra, mint a perszonál unió.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a függetlenségi táborban — bár hivatalos formában ezekről a kérdésekről még nem esett szó — megvannak győződve arról, hogy a párt program megvalósításához most nagyon közel állanak. Az ellenzék egy hatvanhetes kormánynak sem fogja feláldozni azt a tőkét, melyet évtizedes nehéz küzdelmek árán szerzett. A Kossuth-párt sem gróf Andrassy Gyulával, sem senki mással nem jöhet megállapodásra nevezetes koncessziók nélkül. Egyáltalán: el sem tudjuk képzelni, hogy ez a párt, mely tudatában van erejének és döntő szerepének, kiadja kezéből azt az erőt, melyet a népakarat fenséges megnyilatkozása öntött beléje. Magyarországnak első sorban önálló vámtérület kell. Aztán jön a többi kérdés: önálló nemzeti hadsereg és önálló magyar bank. A jövő miniszterelnöke csak ezzel a programmal foglalhat helyet a parlamentben. Hívják azt a miniszterelnököt Andrassy-nak, Széllnek, avagy Kossuthnak, más elvet nem vallhat. Ezért mondjuk, hogy korai minden kombináció. Mert kérdéses, hogy például Andrassy Gyula hajlandó szakítani e régi politikájával. Az ugyanis nem elég, hogy elítéli a parlamenti erőszakot s a lex Dánielt. Ezek immár kis kérdésekké lapultak, mert előtérbe jöttek a nagy nemzeti érdekek.

Ez a hét, mely most ránk köszöntött, minden bizonnyal derít némi világosságot a bizonytalan helyzetre. A király a Tisza-kormány lemondásának elfogadása után hozzá fog a válság megoldásához és meghallgat majd több államférfiut. Az alkotmányos érzés azt hozná magával, hogy a meghallgatandók között legyen első sorban Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert, a parlament legnagyobb pártjának két

tiszteletre badelvűpárt olyan hárdenképen alapot, ködol. Ennekács László ne a fejé, személyét lószintiség Héderváry jött szóba mányalaki mostani v politikai k tüküsről, a varnál s a vendőben teriumnak biztosítsa fennmaradást indemnitást A hivatalno ban azonba litikai világ mely most akar a nem

Ki A kabine a meghivan nak összeál tónk jelenté vetkező me tak meg: T nymi Károly Kálmán, An rányi Ignác Zichy János báró, Csáky Sándor. Arról, hogy Apponyi Al egyelőre nin lószintűleg cs tottak vélem kerülni.

Egy szabac ki a párt elő zik, a szabad ket mondta e — Mire é fővárosba vis István gróf m így nem bes tudom azonb zárkózott vo igen nyilatkoz már tudniillik szerü képvisel fog tanusítani, elnök teljesen vetelmények a Magában a pá van. Az egyik szabadelvűpárt most a hatvan tése. Különös berei s az azo ben lévők har nagyon félnek sok hatásától.

Uj H Tisztelettel Wess TELEFON 5-33.

tiszteletreméltó vezére. A régi szabadelvűpárt köréből hallottunk ugyan olyan hangokat, hogy a király mindenképen biztosítani akarva a 67 es alapot, koalíciós miniszteriumra gondol. Ennek a miniszteriumnak Lukács László vagy Tallián Béla lenne a feje. Ami Lukács és Tallián személyét illeti, van a dologban valószínűség. Lukács már a Széll- és Héderváry-kabinet válsága idején jött szóba s ki volt szemelve a kormányalakításra. Talliánról pedig a mostani választások előtt beszéltek politikai körökben mint olyan politikusról, aki kedvelt ember az udvarnál s akinek a napja még feljövendőben van. A koalíciós-miniszteriumnak az volna a feladata, hogy biztosítsa a hatvanhetes közjogi alap fennmaradását, aztán végezze el az indemnitást és az ujoncjavaslatokat. A hivatalnok-miniszterium alakításában azonban nem igen bizik a politikai világ, sem a közvélemény, a mely most gyökeres reformokat akar a nemzeti önállóság terén.

Kik mennek a király elé?

A kabinetiroda már foglalkozik a meghívandó politikusok névsorának összeállításával. Bécsi tudósítónk jelentése szerint eddig a következő meghívásokban állapodtak meg: Tisza István gróf, Hieronymi Károly, Lukács László, Széll Kálmán, Andrássy Gyula gróf, Darányi Ignác, Zichy Aladár gróf, Zichy János gróf, Bánffy Dezső báró, Csáky Albin gróf és Wekerle Sándor.

Arról, hogy Kossuth Ferencet és gr. Apponyi Albertet is meghívják, egyelőre nincsen szó; ezekre valószínűleg csak a többi kihallgatottak véleménye alapján fog a sor kerülni.

Tisza az ellenzéken.

Egy szabadelvűpárti képviselő, a ki a párt előkelő tagjai közé tartozik, a szabadelvűpárt kedvéről ezeket mondta el egy újságíróknak:

— Mire én a választás után a fővárosba visszakerülhettem, Tisza István gróf már elutazott Gesztre s így nem beszélhettem vele. Ugy tudom azonban, hogy ő nagyon zárkózott volt a klubban s nem igen nyilatkozott jövődö terveiről, már tudniillik arról, hogy mint egyszerű képviselő, milyen magatartást fog tanúsítani, mert mint miniszterelnök teljesen az alkotmányos követelmények alá fogja vetni magát. Magában a pártban kétféle áramlat van. Az egyik azt mondja, hogy a szabadelvűpártnak első kötelessége most a hatvanhetes alap megmenetése. Különösen a pénzvilág emberei s az azokkal összeköttetésben lévők hangoztatják ezt, mert nagyon félnek a politikai rázkódások hatásától. A másik rész Tiszá-

tól várja a jelszót. Tisza rövidesen meg fog érkezni, lehetséges, hogy már holnap, s ha ő akarja, pártot fog alakítani magának személyes híveiből. Hogy hányan maradnak vele, azt persze nem lehet pontosan megmondani. Bizonyos, hogy sok szabadelvűpárti fog csatlakozni az új emberhez, a ki kormányalakításra megbízást kap, de ötven szabadelvűpárti képviselő feltétlenül követni fogja Tiszát az ellenzékre is. Ötven képviselő pedig tekintélyes csoport a mostani viszonyok közt. Gróf Andrássy Gyula iránt egy kis káröröm nyilvánul a szabadelvűpárton. Azt mondják, ha felkötötte a kolompot, hát most vezesse ki az országot a zavarból. Egyébként teljes a szabadelvűpárton a bizonytalanság, a csapás okozta kábulatból még nem tértek magukhoz az emberek és mint említettem, Tisza személyes hívei Tiszától várják az irányítást.

— November 18-ika megbénította Tiszát az emberekkel szemben. Akik november 18-án vele voltak s utána is vele maradtak, azokkal szemben kötelezettnek érezte magát arra, hogy ő is ragaszkodjék hozzájuk. Ezeket a jelöltek játszva verte meg az ellenzék. A vereség másik oka az volt, hogy a főispánok egy része saját szakállára csinált politikát. Ezek, részint mert a disszidens főurakkal rokonszenveznek, részint mert már sejtették a fordulatot, nagyon lánghán érvényesítették befolyásukat.

Azután pedig, mondhatom önnek, hiszen láttam azt is, hogy még a szelidnek mondott Széll-kormány is jobban érvényesítette a hatalmi eszközöket, a tisztviselők presszionálását, mint Tisza. Számos városban tömegesen szavaztak a tisztviselők és vasutasok az ellenzék jelöltjére. Az ellenzéknek ezzel szemben könnyű dolga volt. Nem kellett egyebet tennie, mint a negyven darabatra hivatkozni és föllázhatta vele a népet. Magam hallottam, mikor egy ellenzéki jelölt a negyven csendőrt úgy mutatta be a népnek, hogy azok arra valók voltak, hogy azokat a képviselőket, a kik a nép érdekében felszólalnak, vasra verjék és börtönbe hurcolják. A népet ez valóssággal fanatizálta a kormány ellen.

A negyven parlamenti rendőr buktatott meg minket és az szerezte meg az ellenzéknek is a diadalt. Már a képviselőházban is megrontotta a szabadelvűpárt energiáját. A negyven rendőr beállítása előtt a szabadelvűpárt harcias, szinte fanatikus volt s mondhatom önnek,

aki Tiszához hozzányult volna, az meghal. A rendőrök behozatala után a szabadelvűpárt energiája lelohadt és december 13-án a teret teljesen átengedtük az ellenzéknek, mert röstelkedtünk a szolgálk társaságában verekedni az ellenzéki képviselőkkel. A darabantok szerencsétlen ideája egyedül Perczelé volt. Tisza is ellene volt, Vojnich is, Feilitzsch is, ugyszólván az egész párt, de Perczel — a ki december 13-án minden áron elnökölni akart — ideges volt és határozottan megkövetelte a rendőreit, a helyüket is ő jelölte meg. Nem lehetett megtagadni attól ezt a kívánalmat, a ki nov. 18-án annyit kockáztatott.

A lemondás benyújtása.

Hogy a kabinet már pénteken elhatározta lemondását, az kétségtelen; ugyancsak kétségtelen, hogy erről gróf Khuen-Héderváry szöbeli hírt vitt Bécsbe a királynak, de a formális lemondó levelet gróf Tisza István személyesen viszi el Bécsbe. Az eddigi rendelkezések szerint gróf Tisza István már holnap, kedden ismét Budapesten lesz és holnap este, legkésőbb szerdán Bécsbe utazik és jelentkezik kihallgatásra a királynál. A kabinet lemondását és újlagos ideiglenes megbízását a hivatalos lap még a Ház összeülte előtt fogja közölni és a király szintén még a Ház megnyitása előtt Budapestre jön és itt fogja a válságot elintézni.

Bosszu a zsidó mágnásokért.

A szabadelvűpártnak még mindig keresik az okát-fokát annak, hogy miért szenvedtek akkora vereséget.

Nem érdektelen a sok ok közül az, a melyet egy volt miniszter — a ki szintén kibukott a Házból — hozott föl.

Ezt mondotta többek között a Lloyd-klubban ez a kegyelmes ur:

— Ha a mostani választást regény formájában akarnám megírni, a mű egyik alcime bátran lehetne ez: A mágnások bosszúja. Ha valaki csak egy pillantást vet az ellenzéki képviselő urak névsorára, nyomban láthatja, mily dusan van itt képviselve a kék vér. Azt kell-e ebből következtetnünk, hogy az arisztokrácia azért mozdult meg, mert „a haza veszélyben van?” De hiszen máskor is volt már a haza ilyen veszélyben, de ez nem zavarta mágnásainkat abban, hogy tovább mullassanak a zöld asztalnál, meg a gyöpon. Azt hiszem, közel járok az igazsághoz, a mikor azt mondom, hogy annak, hogy az arisztokrácia félbehagyta mindennapi szórakozását, az az oka, hogy bosszút álljon Tiszán vagy legalább megbosszantsa egy kicsit azért, mert kormányzásánál folytonosan mellőzte, másrészt pedig azért, mert a miniszter-

elnök annyira megszaportotta a magyar arisztokráciát nem kékvérűekkel, de különösen zsidókkal.

A függetlenségi pártban.

A függetlenségi párt apró, háromszobás kis helyisége most egyszerre nagyon szűk lett. Délelőt kilenc órakor már jöformán mozogni sem lehet benne, mert az új képviselők még nem szoktak hozzá a későnkeléshez s mert annyian vannak, hogy a Lloyd-klub nagyterme is teljesen megtelne velük. Ma dél előtt ismét friss, jókedvű és nagy társaság mozgott a klubban, amely egymást ünnepelte s minden újabb érkezőt óriási éljenzéssel fogadott. Ma már az új képviselők mind a fővárosban vannak s a párt vezetősége nagyban töri a fejét azon, hogy új klubhelyiséget béreljen.

— Kár lesz vele sietni — figyelmeztet Rákosi Viktor. Ott a Dorottya-utcában üres lesz nemsokára egy lokalitás, átvehetjük azt.

A társaságban ez az idea éppen nem ellenszenves. Kossuth Ferenc tegnapi miskolci nyilatkozatai megint olaj gyanánt hullottak a tűzre. Az a függetlenségi párt szemében kétségtelen dolog, hogy el kell dönteni: vajjon a nemzet guvernementális politikáját nem kell-e már most negyvennyolcas alapra fektetni? A párt vezető emberei természetesen találják, hogy a király a bekövetkezett kormányválság alkalmából a függetlenségi párt intéző egyéniségeinek meghallgatása nélkül nem fog dönteni.

MÉRLEG

— Január 30. —

Kossuth-párt	163
Kormánypárt	152
Disszidens	25
Ujpart	13
Nemzetiségiek	7
Néppárt	24
Pártonkívüliek	7
Pótválasztás	13

Ez összesen 405 eredmény és már csak 8 kerület van még hátra. A kormánypártiak közé számítottuk a szász nemzetiségi képviselőket is; ha a többi nemzetiségieket is a kormánypárthoz számítjuk, akkor is csak 159 szavazata volna a pártnak és az ellenzéknek már most 246 szavazata, vagyis 87 többsége.

De még ha a disszidensek is cserben hagynák függetlenségi és egyéb ellenzéki fegyvertársaikat, a mi fel sem tételezhető, akkor is csak 183 szavazat állana 222-vel szemben és az ellenzéknek még mindig volna 39 többsége. Egyébként a pótválasztások és a hátralevő választások még 10 mandátumot hoznak a függetlenségi pártnak, úgy hogy 173, de legalább 170 mandátuma lesz csak a Kossuth-pártnak; Bánffyékát jó lélekkel nem lehet 67-eseknek mondani. Önálló vámterület, magyar vezényleti nyelv a hadseregben és önálló

Uj házikenyér sütőde!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Wesselényi Miklós utca
25. szám alatt

a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde“

czég alatt

uj házikenyér üzletet

nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.

Sütődém Forduló utca 7. sz. alatt, a Seemann-féle házban van.

Kenyérsütés naponta kétszer, délbe 12 órakor és délután 2 órakor.

Becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel BARABÁS EDE.

külföldi képviselőt már alig kevesebb a perszonál uniónál és így a Bánffy-csoportot nem lehet az esetleges 67-es csoportosulásnál számításba venni, úgy hogy az ellenzék mindenesetre 190 főnyi marad, ha még a pártönkivüliek és a néppárt is bevonulnának a Lloyd-klubba. Ha ezt a legrosszabb esetet vesszük, akkor is 190-en állnának 323-mal szemben és bizalmi kérdés esetén, mikor miniszterek és államtitkárok nem szavaznak, minden egyes embernek itt kellene a Házban lennie, hogy a szövetkezett 67-esek csak a függetlenségekkel szemben 10—12 szónyi többséget tudjanak kihozni. Ez is képtelen helyzet volna. És így a számadatok is igazolják, hogy az ország állandó nyugalma csak oly többség adhatja meg, melynek gerince a függetlenségi párt.

Az első szociálisták a Házban.

Az új Házban valószínűleg két szociálista képviselő is lesz, az egyik *Mezőffy Vilmos*, a szegvári jelölt, a másik *Achim F. András*, a békés-csabai jelölt. Mindkettő pótválasztás útján fog bejutni. *Mezőffy Novák* kormánypártival áll szemben és a kibukott függetlenségi jelölt híveinek támogatására számíthat. Valószínűleg nem is lesz Szegvárt újabb választási harc, mert *Novák* volt kormánypárti képviselő és mostani jelölt tegnap kijelentette, hogy ő egyszerűen visszalép a pótválasztás előtt, ha a *Pallavicini* és *Károlyi* grófok, a kik a függetlenségi jelöltre szavaztak, egyenesen meg nem kérik, hogy tartsa fenn jelöltségét. *Novák* hiába vár erre a felkérésre, mert a *Károlyiak* nem fognak kormánypárti embert semmi szín alatt támogatni. *Achim* ellenjelöltje *Zsilinszky* államtitkár. *Achim* erősebben áll mint ellenfele és az ő győzelme valószínű még akkor is, ha a függetlenségi képviselő nem is találhat támogatni.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

- Február 1. Vörös-kereszt-estélye, Vigadó.
 „ 1. Református diákbál, New-York.
 Február 4. Tiszti-estély, New-York.
 Február 4. Református papnövendékek bálja Központi szálló.
 Február 4. Vasutasok estélye, Ferencz József-ut 63 szám.
 Február 4. Major-bál, Vigadó.
 Február 5. Postások táncestélye, Vigadó.
 Február 8. Orvos-bál.
 „ 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
 „ 11. Megyei piknik, Megyeház.
 Febr. 16. Nőegyleti fillér-estélye, New-York.
 Febr. 18. Birósági piknik, New-York.
 Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.
 „ 11. Megyei piknik, Megyeház.

× **A postások táncmulatsága.** Keves nagy vidéki városnak van olyan intelligens altisztja kara, mint a kolozsvári posta és távirda hivatalnak. Egyik tanujele ennek azok a szép és disztigvált táncmulatságok, amelyeket a kolozsvári posta és távirda altisztek a szolgákkal együtt szoktak nálunk évente rendezni. Az idén, február 5-én (vasárnap) a városi Vigadóban *Vuchetich* Sándor p. és t. igazgató, *Dávid* Endre p. és t. tanácsos és *Bán* Antal p.

és t. felfüggyelő, hivatalfőnök védnöksége alatt saját zászló alapok javára rendeznek zártkörű táncestélyt. — A rendező bizottság vezetőségének névsora a következő: *Bustyaházi Mihály* elnök. Deák Sámuel, Frank András, Csonka Gábor, Turák Sándor alelnökök. *Gergely* Sándor, Major János pénztárnokok. Szilágyi Gyula, Ojajos József jegyzők. Nagy János, Földes József ellenőrök. Szabó Pál gazda. *Seres* Károly táncrendező. A táncmulatság kezdete 8 órakor lesz; belépti-díj: Személyjegy 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona, minden további családtagért 1 korona fizetendő. Ablak ülőhely 1-ső sor 2 korona, mely a táncteremben is érvényes. Karzat-jegy 1 korona, a táncteremben nem érvényes.

Főtárgyalás zárt ajtó mögött.

Egy szenzációs bűnpör.

Lengyel Károlyt valószínűleg felmentik.

— Saját tudósítónktól. —

— január 30.

Zárt ajtó mögött egy szenzációs bűnpör végtárgyalásának első jelenete játszódott le tegnap a kolozsvári kir. törvényszék bűnügyi tanácsa előtt. Mult számunkban már jelentettük, hogy *Lengyel* Károly, nem rég tekintélyes cipésmester és szakiskolai tanító, nagy port felvert ügyében ül össze ítéletet mondani a bíróság. A sokszor *ismertetett* kényes ügy újabb elbeszélésére ezuttal már nem bocsátkozunk; — most csupán a végtárgyalás ötletéből a pör anyagának kevésbé ismert részleteiről s a mennyiben lehetséges, a tárgyalásról közöljük tudósítónk jelentése nyomán a következőket:

A főtárgyalás.

Tegnap reggel fél 8 órakor sokan álldogáltak a törvényszék főtárgyalási terme előtt. Látszott a tanukon, kik között négy iskolás fiú is volt, hogy (az utóbbiakat kivéve) kellemetlenül érezték magukat s szívesebben ülték volna otthon, ha a btk. nem bána egy kissé szigorúan az alapos ok nélkül elmaradtakkal. Különösen a nők voltak feszélyezve. Több női tanu volt ugyanis becítálva. A 11 éves sértett nőről, (nem 12 éves, mint eddig írták) nem is szólunk. Az a kis leány úgy nézett ki, mint egy viaszbaba: sápadt és mozdulatlan volt. A sok tanut (27-en voltak) legott különszobába kísérték s ott rájuk zárták az ajtót. A 4 szakértő s a sértett leány — szüleivel, — szintén külön-külön szobában várták a tárgyalás megkezdését.

Kevéssel 8 óra előtt egy börtönőr felkísérte a vádlottat, aki idegesen rágta a bajuszát s mogorva arccal lépett be a vádlottak szobájába.

Pontban 8 órakor vonult be *Issekutz* Gyula táblabíró elnök vezetése

alatt a bíróság, melyek tagjai *Hofbauer* János és *Jékely* Dániel dr. voltak. A védői székét *Tutsek* Sándor dr. a jeles ügyvéd foglalta el; a közzéadás pedig a kir. ügyész képviselte.

Kevéssel ezután bekisérték *Lengyel* Károlyt és *kulcsossal bezárták a tárgyalóterem ajtaját*. Ami a teremben történt, arról nem számolhatunk be, mert a törvény tiltja a zárt tárgyalás eseményeinek nyilvánosságra hozását.

A tárgyalásról csak annyit írhatunk, hogy két óra mulva szólították be a sértett nőt, a ki keresztet vetett, amikor belépett az ajtón. Délben 12 órakor egy órára felfüggesztették a tárgyalást, délután pedig négy orvosszakértőt és tíz tanut hallgattak ki.

A tegnapi tárgyalás este 7 óráig tartott, a mikor *Issekutz* elnök ma reggel 8 órára halasztotta el a tárgyalás folytatását. Tegnap délelőtt tíz tanura került a sor, míg ma délelőtt 11 tanut hallgatnak ki.

Ezeknek valómása már kevésbé tényeges, inkább csak a vádlott alibijét fogják igazolni. Valószínű, hogy még délelőtt kihallgatják őket *délben már kihirdetik az ítéletet*. — Az ítélet kihirdetése nyilvános lesz, s azt a közönség is végig hallgathatja.

A vád és védelem.

Ehékintve attól, hogy a kir. ügyészség hivatalból vádolja *Lengyel* Károlyt, s beleszámítva az esetleg némileg terhelő tanuvalloásokat is, csak egy pozitív vádló van — az a 11 éves leány, akit *Lengyel* állítólag elcsábított. Alkalmunk volt az előzetes bűnügyi nyomozás folyamán, tehát jóval a tárgyalás előtt, privát uton, közvetlen a tanuk nagy részétől megtudni mind azt, amit ez ügyben elmondanak, vagy elmondottak a bíróság előtt. Ezek között egy sem volt, aki pozitív alakban hozzá járulna vallomásával a vád megerősítéséhez. — Az kétségtelen, hogy *Lengyel* alibijét kifogástalanul tudja igazolni. Azok a vallomások, a melyek kétségbe fogják vonni ezt, nem lesznek oly súlyosak, hogy megdöntsék a mentő tanuk bemonadását. — A pör különben nagyon bonyolódott. Össze van kötve egy-két mellék váddal is, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy *Lengyel* egyezkedni akart a kis leány családjával, két másik vád pedig, azt akarja a vádlottra bizonyítani, hogy alibije érdekében több személyt hamis tanuzásra öhajtott bírti. A szorongatott ember azonban nemcsak az állítólagos fő bűncselekmény meg nem történte tekintetében, hanem a mellék bűncselekmények megcáfolására is sok tanut mozgósított. Az orvos szakértők véleményéről, kik a kis leányt megvizsgálták, a tárgyalás előtt az szivárgott ki, hogy az *Lengyel* mentiségére szolgál. Mindezekből az tűnik ki, hogy *Lengyel* Károly bűntényének főtárgyalása ma valószínűleg felmentéssel fog végződni. És ez a felmentés nem egy ügyes védelem érdeme, hanem egy meghurcolt ember rehabilitálása lesz.

A védő nyilatkozata.

Tegnap este 8 órakor 10 pont munkatársa fekereste Kolozsvár egyik legkiválóbb kriminalistáját

Tutsek Sándor dr.-t. a ki *Lengyel* Károlyt védi ebben a szenzációs bűnügyben. Munkatársunk ki akarta kérni a kitünő jogász véleményét védenek ügyének állásáról. *Tutsek* Sándor dr. kijelentette, hogy tekintettel arra, miszerint *Lengyel* ügyét zárt ajtó mögött tárgyalja a bíróság, érdemlegesen nem nyilatkozhat a pörrel. Mint védő minden erejével és tudásával arra fog törekedni, hogy a tiszta valóságot hámozza ki a bíróság előtt, amely hivatalva van ítéletet mondani.

— Azt azonban határozottan mondhatom, — fejezte be szavait *Tutsek* dr., — *hogy ha ezt az embert a bíróság elítéli, úgy mindenkorra lemondok a jogvédelemről, és összeszakítom a diplomámat.*

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Gyalu farrong!!

Elvert segédjegyző. — Megtámadott lakás. — Az alispán kecsija. — *Tocauer* főszolgabíró esete. — Izgató református pap.

— Saját tudósítónktól. —

— január 30.

A Kolozsvárhoz közeli fekvő *Gyalu* községben még mindig nagy az izgalom, a melyet a csütörtökön megejtett képviselőválasztási harc idézett elő. Valóságos rémhíreket beszélnek a gyalui állapotokról, a melynek ijesztő voltát immár a hivatalos hatalom sem tudja elpalástolni. *A gyalui segédjegyzőt a nép megtámadta és fején, karján súlyosan*

megsebesítette. A forrongás helyére kiszállott Dózsa Endre alispán kocsijának ablakait bezúzták a gyalui főszołgabíró lakására is rámentek a felízgatott emberek, a kiknek dühöngő szenvedélye nem akar hártá ismerni. Még az odatelepített katonaságtól se félnek erősen a támadók, a kiknek java része nem is bir szavazati joggal. Egy katonatisztre rálóttek, de a golyó célt tévesztett s az üzőbe vett merénylők elmenekültek. A közbecsülésnek örvendő nádasmenti járás főszołgabíráját, Tocauer Ödönt se kimélték meg: fejére kapott egy súlyos csapat egyik támadótól. A főszołgabíró bár töltött revolver volt kezében nem löte le támadóját, mert mint mondja, kimélni kell az emberéletet és attól is tartanak, hogy az esetleges áldozat még jobban elvadítaná a felbujtott tanulatlan népet. A gyalui választókerülethez tartozó Magyar-nádasra az esti órákban egy szakasz csendőrt kértek, mert a hír szerint a magyarnádas vasuti állomás főnökét, Horváth Józsefet a fellázadt mérai lakosok veszedelmesen megsebesítették. A csendőrpáncsnokság nyomban tíz csendőrt küldött ki a veszedelem színhelyére. Hivatalos körökben azt állítják, hogy a gyalui választókerületbeni általános forrongást a titkos felbujtás okozta, a mely a választás megtörténte óta valóságos néplázadásá fajult el. A nádasmenti főszołgabíró adatok birtokában van, a melyek minden kétséget kizárólag igazolják, hogy a műveletlen nép hangulatát többen szították és szítják ma is. Állítólag egy a sok közül Bácsi Gyula mérai református lelkész, a ki paphoz nem illő módon egyre izgatja a népet. A főszołgabíró Bácsi Gyulát fejjelentette felettes hatóságánál, a püspöknél és egyúttal bünvádi fejjelentést is fog benyújtani a néplázító pap ellen a királyi ügyészséghez. — E helyen kívánjuk helyreigazítani, hogy a gyaluiak által elvert segédjegyzőt nem Bereckinek, hanem Némethi Zoltánnak hívják.

Gorkij — hóhérekben.

Az író sorsa Oroszországban.

— Saját tudósítónktól. —

Valamennyi orosz író között Tolstoj León kívül Gorkij Maxim az, aki az orosz nép körében a legnagyobb népszerűségnek örvend. Alant született; ifjúsága a legkeserűbb szegénységben, a legnagyobb nélkülözések közt folyt le. Már férfiu volt, amikor a dicsőség első sugara derítette föl életét.

Attól fogva hirneve rohamosan növekedett. Ifjúságának emlékei beleszővődtek költészetébe és műveiben az orosz nép mély nyomorát, szomorú mártírágát festette. Minden lelkesedése, költészetének roppant ereje abban merült ki, hogy ostorozta a megpenészedett, elavult orosz bürokráciát. A proletarius lángeszű védője és költője volt. S minthogy most Oroszországot proletár biro-

dalomnak lehet nevezni, képzelhető hogy milyen népszerű. Természetes, hogy Gorkij ott volt, amikor az orosz forradalom kitört és tüzelte a népet. Most, hogy Trepov Pétervárott vérbe-tüzve fojtotta a fölkelést és legalább az orosz fővárosban külsőleg nyugalom van, kezdődik a bosszu műve. Az első áldozatok közt ott van Gorkij Maxim is. A „Vorwärts“-nek jelentik, hogy Maxim Gorkijt fogoly gyanánt Pétervárra viszik és hóhér kezére adják. A cári hatalom tehát tovább tobzódik. Nem elégedett meg a vérrrel, a mely Pétervár utcáin folyt, hanem olyan mártirokat is akar, mint Gorkij.

Az egész művelt világ a legnagyobb részvétellel kíséri Gorkij sorsát.

KOLOZSVÁRI SETÁK.

Boszu, boszu

és

egyéb történetek.

+

A választási hullámok, miket Tutsek-Poseidon és Dorgó-Neptun felkavartak, kezdenek visszatérni medrükbe, a kalapnak a politikában való jelentősége megszűnt, a kortestollak foszladoznak s kezdődnek a komoly napok. Huszonnégy órában kereszttől az utcán csinálódott a politika, most már melegebb tájakra vonult; a kávéházi asztalok mellé s az uzsonnai csokoládé mellett minden ember vidám vicceket mond a kormánypárt bukásáról. A derűs ellenzéki legények mosolygós arccal tréfálkoznak s nem is sejtik, hogy egy iszonyú rém huhog fejük fölött: a letört hatalom bosszuja. A mámor édes volt, de a megtorlásnak is szörnyűnek kell lennie s hogy minő füzetes regényű borzalmakra van kilátásunk, arról távlatot kaphatunk egy szivverést dermesztő szenzációból, mely tegnapi történet. A visszafizetés vérfagyaló műve, mely ki-méletlen és határt nem ismerő lesz, — megkezdődött. Béli főispán felmondott a borbélyának: Terkálnak; és Dorgó Albert elcsapta a fodrászát: Kirschet, mivel ugyanis a fűrtök e derék órei az ellenzékre szavaztak. Az eddigi uralom tehát meg van boszulva, a liberalizmus kipéldázta, hogy büntetlenül nem lehet rá kezdet emelni, a szabadelvűség mindörökké elriasztotta azokat, a kik még merényletet terveznek ellene: két hajművész összetörtetett s evvel megmutatódott az ideiglenesen levert Tisza-csoport hatalmi izmai. Béli gróf bódító szakállát hű kormánypárti kezek fogják ezentúl illatosítani, s a Dorgó szép, franciás állszőrét mameluk ujjak nyírják majd mostantól kezdve. És az aggodó anyák bölcsőben szunnyadó gyermekeik fölé hajolnak s úgy susogják füleikbe szeretettel:

— Magyarország nem volt, hanem lesz; ha megnősz, szavazz a 67-es alap mellett, mert különben nem lehetsz borbély a sem Béli méltóságos urnak, sem Dorgó nagyság urnak . . .

Egy ur lépked az utcán s hangosan politizál:

— A király nem kormányozhat a függetlenségi párttal, mely a 48-as törvények alapján áll, vagy ha uralomra is jutnak Kossuthék az ő 48-as törvényeikkel, az ország jár rosszul. Ő Felsége akkor megszegheti a törvényeket, mert Ő csak a 67-es törvények megtartását biztosította esküvel.

Ez az ur, a ki ezeket mondotta, nem egy hordár volt, a ki mit sem tud a közjogról, nem is egy vargaines volt, a ki nek a politikához nem csak a cipő foltozáshoz kell értenie, sőt egy sertéshizláló sem volt, aki csupán elemi iskolát végzett,

— hanem ez az ur olyan ur, a ki törvényeket is fog hozni, mert ez az ur képviselő és főispáni vő: Rónay Elemér. Ime egy körtani ujdonság: a vő, a ki az apósára üt.

ESTI LAP.

— A kolozsvári sajtó ujdonsága. —

A fürge rikkancshad, mely eddig főleg reggel szerepelt friss lappal, most már a szürkület idejében is átvette uralmát. A kolozsvári sajtónak érdekes ujdonsága van: a „Kolozsvári Friss Ujság“, ez a régi, jóhírnevű és élénk krajcáros napi lap esti kiadást rendszeresített, mely naponként délután négy és öt óra között jelenik meg és kerül a forgalomba. A vállalkozás igen életrevaló, a mit bizonyít az, hogy az esti kiadásból több ezret kapkod szét a közönség. Az esti lap ára 2 fillér; eredeti és kitünő táviratokat közöl s azonkívül a délutáni két óráig történt helyi eseményekről is bő és részletes tudósítást talál benne az olvasó. A vállalat a vidéken páratlan, a provinciális sajtó egy lapja sem jelenik meg kétszer naponként; a fővárosi ujságok közül is csak a Pester Lloyd ad tudvalevőleg külön esti kiadást. A kolozsvári délutáni lapok közül, mint ismeretes, egyik sincs kolportázsra alapítva s így a közönségnek napi ujdonságok iránt való kíváncsiságát leggyorsabban és legközvetlenebbül a „Kolozsvári Friss Ujság“ — mely a „Napló“ társvállalata — elégheti ki. Külön kiemeljük, hogy a „Kolozsvári Friss Ujság“ esti lapja nem a szenzációt hajhászó bulevár nyomtatványok mintájára szerkesztődik, hanem az elevenség és érdekesség mellett a fősúlyt a megbízható és komoly értesülésekre fekteti.

LEGUJABB.

— A „NAPLÓ“ távirati és telefon-tudósítása. —

A pártok helye a parlamentben.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud.) Kossuth Ferenc ma délelőtt elment a parlamentbe, a hol a háznagygyal megállapította a függetlenségi párt helyét. A párt a baloldalon marad, de a helyek egészen lenyulnak a szabadelvű padok közepéig. A kormánypárt kénytelen lesz meghuzódni a jobboldal szélső sarkában.

A rendőrfőkapitány bukása.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud.) Rudnay Béla rendőrfőkapitány aki tulságosan exponálta magát Tisza István érdekében, legközelebb lemond állásáról.

Egy osztrák lap kombinációja.

Budapest, jan. 30. (Saját tud.) A „Neue Freie Presse“ mai számában állítólag egy „Tisza párti“ politikai cikkben úgy nyilatkozik a magyar politikai helyzetről,

hogy Tisza Andrásyt fogja utódjául ajánlani, aki fuzionálni fog a függetlenségi párttal. A fuziót úgy képzei el ez osztrák lap Tisza-párti cikkezője, hogy Andrassy kibővíti a 67-es alapot a 48-as alap néhány fundamentális téglájával, melyre azután örömmel fog lépni a függetlenségi párt, hogy fuzionálhasson a kormányképesség jegyében.

Forradalom Oroszországban.

Budapest, január 30. (Saját tud.) Varsóból táviratozzák, hogy az ottani munkások több fegyver kereskedést és katonai fegyverraktárt kifosztottak; az utóbbiaknál katonai hivatalnokok a munkások kezére játszottak. Tízezer puska került a munkások kezébe. A katonaság s a nép között az utcákon formális harc fejlődött ki. A munkások számos barrikádát emeltek. A rettenetes harcban igen sokan haltak meg a katonák közül is. A halottak és a sebesültek nagy száma ismeretlen.

Pótvalasztás Biharban.

Budapest, jan. 30. (Saját tud.) Nagyváradról táviratozzák, hogy a bihari választókerületben Rigó és Tóth László jelöltek között február 16-án lesz a pótválasztás.

A függetlenségi párt új helyisége.

Budapest, január 30. (Saját tud.) Mig a szabadelvűpárt klubja kong az ürességtől, addig a függetlenségi párt Erzsébet-köruti helyisége kicsinynek bizonyult. A függetlenségi párt elhatározta, hogy a Kerepesi-uti szecessziós házat bérlí ki klubhelyiségnek, mely a Lloid-klubnál is jóval nagyobb lesz.

Választások Fiumében és Baján.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud.) Fiumében Zanella Rikárd disszident, a ki kijelentette, hogy valószínűleg belép a függetlenségi pártba, Baján pedig Rajk Aladárt választották meg függetlenségi programmal.

Képviselőválasztás Gyomán és Orosházán.

Budapest, jan. 30. (Saját tud.) Fábry Károly függetlenségét Gyomán, Veress Ákos szintén függetlenségi pártit Orosházán választották meg országgyűlési képviselőnek.

Fályásmenet az ellenzék tiszteletére.

Budapest, január 30. (Saj. tud.) Az egyetemi ifjúság a szövetségelt ellenzék tiszteletére holnap fályásmenetet fog rendezni.

A fölösleges mandátum.

Budapest, január 30. (Saját tud.) Lukács László pénzügyminiszter lemondott körmőcbányai mandátumáról.

NAPLO.

— Hírek. —

Szell Kálmán Kolozsvárt.

— Saját tudósítónktól. —

A tegnap esti órákban városzerterte mint legújabb eseményt élénken tárgyalták, hogy Szell Kálmán volt miniszterelnök rátóti csendes magányát megunva eljött ide Kolozsvárra szórakozni. A szárnyra kapott hír nyomán természetesen a kíváncsiaknak egész légiója indult meg a szállodákba, kipuhatólandó, hogy a nagynevű politikus tényleg megérkezett-e s ha igen, hol tartózkodik. A szenzáció nagyon lepadt, midőn alapos utánjárás után kiderült, hogy egy Szell Kálmán van ugyan itt Kolozsvárt, csak hogy nem a politikus, hanem hasonló nevű embertársa: Szell Kálmán joghallgató személyében, a ki a „Pannónia”-ban van megszállva, a mint ez a „Napló” által vezetni szokott idegenek névsorából is kiolvasható.

* **Személyi hír.** Ugron Gábor az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt illusztris tagja tegnap reggel Kolozsvárra érkezett s innét este Budapestre utazott.

* **A kolozsvári mandátumok felülvizsgálása.** Tegnap délelőtt Szvacsin Géza polgármester elnökléte alatt a városi központi választmány ülést tartott, a melyen felülvizgálták Wesselényi Miklós báró és Pisztory Mór dr. mandátumát. A választási eljárást a választmány teljesen korrektnek találta és elhatározta, hogy illetékes helyen jelentést tesz a Kolozsvárt lezajlott képviselő választás eredményéről.

* **Kolozsvári munkások mozgalma.** Van Kolozsvárt egy jótékony egyesület, a mely a munkás emberek gyámolítását tűzte ki célul. Ez az egyesület „Keresztény Munkás Egyesület” címen alakult meg és eddigi működésével is szép eredményeket tud felmutatni. Tegnapelőtt egy gyűlést tartottak, a mely alkalommal két, magának létjogosultságot követelő indítvány került felszínre. Az egyik a lanyhán ellenőrzött vasárnapi munkaszünet kérdésével foglalkozik, célul tűzve ki, hogy annak szigorú betartása iránt mozgalmat indít, Megkeresi a törvényhatóságokat, feliratot intéz a kormányhoz és a képviselőházhoz, és általában mindent elkövet, hogy a munkások vasárnapi szabadidejét illetékes intézkedések által biztosítsa. A másik eszme, a melyet szintén napirendre vettek, a munkások temetkezési ügyeit intézte el olyformán, hogy megalakították az egyesület kebeléből a temetkezési egyesületet. A munkások gyűlése, mely egyuttal rendes évi közgyűlés is volt, megalakította egyhangu választás útján az új tisztikart a következőképen. Elnöknek megválasztották Kiss Menyhért hirlapíró, alelnöknek dr. Várady Aurél ügyvédet, Simonffy István vasgyárost

és Jellinek Lipót dohánygyári hivatalnokot. Jegyző lett: Ferencz Árpád, gondnok: Duha Miklós, könyvtárnokok: Balázs Ferenc és Kilián Vencel. Ellenőrök: Farkas János, Beredeczy Ferenc, Klein Béla, Novák Kristóf, Miklós Ferenc és Balog Imre. Végül beválasztottak 20 rendes választmányi és 10 póttagot.

* **Fegyelmi vizsgálat a rendőrségen.** Megirtuk, hogy Nikola Mihály oláh legény, a ki garázdálkodása miatt átadtak a rendőrnek, hogy megszabaduljon a letartóztatás elől egy korcsmába leitatta a rendőrt. Nikolát *átkísérték a kir. ügyészséghez*, míg a lelkiismeretlenséggel vádolt rendőr ellen megindították a fegyelmi eljárást.

* **Felolvasás az iparosoknak.** Az iparosok szellemi kiképzésére alakult bizottság vasárnap d. u. 3 órakor a városház közgyűlési termében felolvasást tartott, a mely alkalommal Solyom János városi polgári fiu-iskolai tanár olvasott fel Fiuméről. Felolvasásában kimerítően foglalkozott a magyar tengerparti kikötő város multjával és statisztikai adatokkal igazolta, hogy Fiume előkelő helyet biztosított magának a nemzetgazdaságban. A jövő vasárnap dr. Konrád Dániel, a mentő-állomás parancsnoka fog értekezést tartani a kézzől, mint a betegségek okozójáról.

* **Közblrtokosok gyűlése.** A kolozsvári Lombszőlőhegy birtokosága március 4-én délelőtt 10 órakor Szvacsin Géza polgármester elnökléte alatt ülést tart. Az ülés egyedüli tárgyát egy régi terv megvitatása fogja képezni, a mely terv szerint a Lombszőlőhegy birtokosága hegyközséggé fog átalakulni. Az alakuló közgyűlést a városház közgyűlési termében tartják.

* **Bocskay ünnep.** Az egyetemi ifjuság kebeléből alakult „Bethlen Gábor kör” sikereinek számát egygyel ismét megszorította az a fényes ünnepély, melyet vasárnap este rendeztek a református papnevelő intézet dísztermében. Nagyfoku érdeklődés kísérte az estélyt, a melyet Bocskay István erdélyi fejedelem emlékezetére szentelt a hazafias ifjuság. A dísztermet előkelő közönség foglalta el és nagy tetszésnyilvánításban részesítette a szereplőket, a kik közül Nagy Károly tanár és a református papnevelődékek arattak osztatlan sikert. Nagy Károly egy emlékbeszédben méltatta Bocskay érdemeit, mire az ifjuság a 21. honvéd gyalogezred zenekara közreműködésével szépen sikerült zenezámokat adott elő. Az ünnep erkölcsi és anyagi támogatásától biztatva az ifjuság helyesen tenné, ha többször rendezne ilyen ünnepélyeket, a melyek iránt a közönség élénken érdeklődik.

* **Értesítés.** A téli szünet elteltével a Ferencz József-uti kisdudóvoda ismét megnyílik és beiratnak 3—6 éves kis gyermekek nem és vallás-különbség nélkül. A beiratások február 1-én veszik kezdetüket. A vezető óvónő.

* **A diák-bál.** Holnapután, február 1-én rendezi az ev. ref. collegium ifjusága a minden évben sikeres

diákbalját a „New-York”-szállóban. Jegyek a meghívó előmutatása mellett a collegiumban kaphatók.

* **Árvereznek a postán.** A posta- és távirda igazgatóság a következő sorok közlésére kérte fel a „Napló”-t.

Árverési hirdetmény! A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság kerületébe tartozó posta- és távirdahivataloknál feladott és az 1904 év folyamán a feladók ismeretlensége folytán kézbesíthetlenség miatt felterjesztett térti és cím nélküli küldemények a nevezett igazgatóságnál (postapalota a malom felőli 2-ik kapu) folyó évi február hó 14-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek eladtnak. Kolozsvárt, 1905. január 28-án. Vuchetich posta- és távirdaigazgató.

* **Őrült a városházán.** Tegnap reggel egy különös fiatal ember ténfergett a városháza épületében. Első tekintetre látható volt, hogy a szerencsétlen idióta. Egy városszolgá megkérdezte tőle, hogy mit keres itt?

— A menyasszonyomat keresem, aki Déváról ide szökött, — válaszolt az remegő hangon.

— Miért keresi itt?

— Azt mondják, hogy a városházán van?

— Kicsoda maga?

— Bűnös ember vagyok, — felelte a furcsa ember és sirni kezdett, azután összevissza beszélt mindenféle bolondságot.

A szerencsétlenről kiderült, hogy Burkás Sándornak hívják, meszterlegény, a nagy hidegben gyalog jött Déváról Kolozsvárra s gyöngye elméjü. Valószínűleg haza toloncolják, vagy az elme kórházba helyezik el.

* **Elveszett gyémánt függő.** Tegnap délben 11 és 12 óra között az Emke-tértől a Deák Ferenc-uton keresztül a főtéri római katolikus templomig egy mágnás asszony 700 koronát érő gyémánt függőjét elvesztette. A becsületes megtaláló, aki az ékszert beviszi a rendőrségre 150 korona jutalomra részesül.

x **Látta-e Ön már a Rónai „Európa” kávéházban a Lefkovits-féle új billiárd asztalokat?**

SZINHÁZ

Színházi napló.

Kedd: Ujbetanulással Mongodin ur felesége. (B. 109 páros szám.)

Szerda: Az államtitkár ur. (B. 110 páros sz.) Csütörtök d. u. Keresd a szived. este A özgánybáró. (B. 111 páratlan sz. Péntek Először Elnémult harangok. (B. XIV páros sz.)

Szombaton Elnémult harangok. (B. 112 páros sz.)

Vasárnap d. u. A modell. Este Elnémult harangok. (B. 113 páratlan sz.)

Jdegenek naplója.

— Kik érkeztek ma Kolozsvárra? —

— január 30.

New-York szálloda. Strasser Lajos felügyelő Nagyszében, Schéffer Gy. kereskedő Budapest. Kuch Jakab ügynök Budapest, Merza Menyhárt kereskedő Dész, Goldberger A. kereskedő Nagyvárád, Weinberger Mihály kereskedő Budapest, Budai Elek tanító Dész, Ghaesi Cristof kereskedő Dész, Schobel József, hivatalnok Nagyszében, Kenyeres Samu kereskedő Bécs, Vadnai Gyula kereskedő Kassa, Soltz Elemér ke-

reskedő Debrecen, Görög Gyula joghallgató T.-Ujlak, Walter Gyula kereskedő Beri, Bakós A. mérnök Budapest, Deutsch Benedek kereskedő Szentiván, Kaszab Elemér kereskedő Budapest, Szalag János gazda Zala-Erdőd, Vida Samu kereskedő Budapest, Grandjeán Jenő joghallgató Nagybecskerek Heuduska Adolf kereskedő Zombor, Husch Hugó kereskedő Budapest, Szemere Gábor magánhivatalnok, Budapest. Horváth József gazdaszt Eötvös.

Központi-szálloda. Duneitz Vilmos utazó Bécs, Mártonfy Károly és neje pénzügyi tisztviselő Budapest, dr. Wessely Jenő ügyvéd Felvinc, Pajor G. utazó Budapest, Schneider Rezső utazó Bécs, Horn Gusztáv mérnök Brauschweig, Riesz Béló utazó Bécs, Rosenslock Manó utazó Bécs, Dobrofsky százados Plevlje, Scholtz Valéria birtokos Szászrégen, Lasszer János nagybirtokos Ujfalú, Deczember Konrád bányatulajdonos Mármarosziget, Szojka József bányaigazgató Mármarosziget, Kugel Miklós mérnök Mármarosziget.

Biázini-szálloda. Pronay Ernő joghallgató Békés-Csaba, Briedman Andor joghallgató Szabadka, Szegő Emil joghallgató Mezőberény, Wiener Náthán utazó Budapest, Popovits Lajos jogszigorló Lugos, Zabolak N. birtokos Felső Csik, Dul Imre joghallgató Zilah, Novák János bölcsészettanhallgató, Gyergyó-Sz.-Miklós, Patekt Béla jogszigorló Szabadka, Róth György joghallgató Temesvár, Friedman Sándor joghallgató Igló, Szép Izsó joghallgató Debrecen, Lőte János joghallgató Nyárádszerda, Gulyás Gyula joghallgató Pusztafenyő, Öz János joghallgató Török-Szent-Miklós, Nyárády Sándor joghallgató Nagy-Ilonda, Muntyán Romulusz joghallgató Hátszeg, Alexander Simon hadnagy Brassó, Nyul István joghallgató Jászberény, Hegyi Győző joghallgató Magyar-Ovár, Rieni Mariska énekesnő Budapest, Laurention N. joghallgató Dicsőszentmárton, Kone Gyula joghallgató Helybeli, dr. Szent-N. Helybeli, Szabó Emil tanár Balázsfalva, Pártos János jogszigorló Mohács, Kozma Balázs jogszigorló Budapest, Weskor Pál jogszigorló Versesz, Czvisch Miklós joghallgató Versecz, Pap Aurél jogszigorló Nagy-Szeben, Zeyk Károly nagybirtokos Ajton, Molnár János joghallgató Békés-Csaba, Özv. Molnárné magánzó Bereg. Szatmári Imre ügyvédjelölt Budapest, Fejes Zoltán és neje adótárnok Naszód. Mitrofi Gergely bíró Kisfenes. Scherer Gáspár jogszig. Körösbánya. Dr. Taufer Ferencz Dész. Libstein Lajos gazdálkodó Berettyóujfalu. Goldmann Mór ügyvédjelölt Hodmezővásárhely. Bechler János törvényszéki gyakornok Temesvár. Ajtay Gábor birtokos Mezőujlak. Palencsát János jogász Késmárk. Marosi Géza és neje kereskedő Arad. Goldgláner Gábor és neje birtokos Somló. Godolán János és neje birtokos Gyulatelke.

Pannónia-szálloda. Szell Kálmán jogh. Kolozsvár, Miksics Péter jogh. Csöve, Landen Bernát utazó Bécs, Kraus József utazó Budapest, gróf Teleki Jenő Nagysomkú, Zombori József jogh. Sátoraljaújhely, Manheit Henrich utazó Trieszi, Emanuel Emil utazó Temesvár, Szilárd Ferenc utazó Budapest, Weinstein N. utazó Bécs, Philip Ede utazó Bécs, Tolnay Zoltán jogh. Idrony, Meyeri Rezső utazó Zürich.

Közgazdaság.

A mezőgazdasági bank közgyűlése.

A mezőgazdasági bank és takarékpénztár r. t. vasárnap f. hó 29-én délelőtt 11 órakor tartotta meg X-ik évi rendes közgyűlését, a báró Jósika palotában levő helyiségeiben. A közgyűlési terem teljesen megtelt az intézet működése iránt mindig melegen érdeklődő nagyszámu részvényesekkel.

Férfi Zsigmond ny. vasutisigazgató, a bank elnök helyettese nyitotta meg a közgyűlést, szívélyes szavakban üdvözölve, a megjelenteket, köszönetet mondott a szép számban való megjelenésért, melyel a bank iránti igaz érdeklődésüket fényesen igazolják: kérte, hogy ezt ezutánra is tartsák fenn, mert ezzel biztosítják az intézet további fejlődését.

A jegyzőkönyv vezetésére dr. Novák István jogtanácsost s annak hitelesítésére dr. Sárkány Lajos és Tömösvári Miklós a szavazatszedő bizottságba dr. Vályi Gábor elnökléte alatt Kuhn Bernát és Tauffer Dezső részvényeseket kérte fel.

Ferenczy Gyula az intézet vezérigazgatója terjesztette elő ezután az 1904-ik évről szóló üzleti jelentést. Részletes és nagy gonddal összeállított jelentésében kimerítő képét adja a múlt év forgalmának, melyből örömmel győződtek meg a részvényesek, hogy az intézet szolid körülményű és lelkiismeretes vezetése folytán az összes üzletágak jelentékeny emelkedést mutatnak.

A mérleg adatai szerint az 1904 évi összes forgalom 59 millió 225.511.69 koronát tesz ki. A takarékbetétek összege 2 millió 861.290.34 korona, mely a múlt évi állományhoz képest 300.000 koronát meghaladó emelkedést mutat. Az év folyamán 10 és fél millió korona összegű váltó lett leszámítva, a mi 1/4 milliót meghaladó többletet eredményez s így a váltótárca állománya 3 millió 666.128.26 korona.

Érdekes statisztikában látjuk az intézet fokozatos fejlődését feltüntetve. E szerint az intézet 10 éves fennállása óta a forgalom 7 millióról 59 és 1/4 millióra emelkedett.

A váltó állomány 600.000 k.-ról 3 millió 666.128.26 k.-ra.

A betétek összege 480.000 k.-ról 2 millió 861.290.34 k.-ra.

A tartalék alap 100.000 k.-ra vagyis a részvénytőke 50%-ára emelkedett.

A folyó évi tiszta nyereség 44390.19 korona.

A 10 számu részvénytulajdonosok darabonként 6 és fél koronával (6 1/2%) februárius 1-től váltatnak be az intézet pénztáránál és Budapesten a „Magyar országos központi takarékpénztárnál.

A közgyűlés lelkesedéssel vette tudomásul az elért fényes eredményeket s a jelentést és javaslatokat változtatlanul elfogadta.

A felügyelő bizottság választása lévén napirenden a szavazások megajtása után dr. Vályi Gábor a szavazat szedő bizottság elnöke bejelentette, hogy a lelépett felügyelő bizottsági tagok és pedig Sándor József, Merza Lajos és dr. Farkas Géza újlag megválasztva lettek.

Végül Tamásy István fejezte ki a részvényesek köszönetét és elismerését Ferenczy Gyula vezérigazgatónak s a vezetőségnek, hogy fáradtságot nem ismerő buzgalommal, előzékenységgel, tudásukkal e szép

eredményeket megteremtették. Szépen emlékezett meg a buzgó tisztviselői karról, mely nem csak kötelességet teljesít, hanem teljes lelkesedéssel fogja fel hivatását s munkál az intézet előbbrevitelén.

Ohajtja, hogy ez a buzgalom továbbra is tartson és ezzel az intézet fokozatos fejlődése előmozdíttassék.

Zajos éljenzések között zárta be ezután az elnök az intézet X-ik évi rendes közgyűlését.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felolós szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLO” hirlapkiadó-vállalat.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 379.

Kiadóhivatal: 379.

NYILTTER

Reggelig nyitva.

Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi időny alatt naponta, éjféltől éjfélt követően

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mutató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész. Reggelig nyitva.

ÖSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Hideg büffé.

Wesselényi Miklós-utca 25 sz. a. egy, a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, csinosan berendezett

BODIGÁT

uyítottam. — Becses párt fogást kér tisztelettel

Barabás Ede.

Hideg büffé.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Írta: Elzéar Pierre. 15

Az érsek nem jött soha anélkül, hogy Clotildot egy-egy mosolyban

vagy kedves szóban ne részesítse. Clotild már el is határozta körülbelül magát, mikor a szeleburdi Helén jövetelével mindent elrontott. Nem tudott ő sem többet mint huga a kis városkában, hol nevelkedett, megtanult írni, ovasni, számolni, varrni és kötni, a háztartást vezetni. De volt a szülői ház padlásán egy láda tele könyvekkel, ezeket elolvasta ő elejétől végéig; sokat nem is értett meg, de sok dolgot megjegyzett.

Aztán magyarázgatta Clotildnak, hogy apácának lenni rettenetes, azért vannak a világon, hogy szeressenek és szeretessenek.

Boismarin is észrevette a változást. Látta, hogy már tollasodnak és szárnyaikat bontogatják kis madárkái. Nagyon jó apa volt, nem gyakorolt semmi kényszert a lányokra. Mióta Heléne is ott volt, ki őt is megigézte, gyakrabban látogatta meg a leányokat, gyakrabban mosolygott és néha úgy látszott, hogy ridegsége teljesen fel enged.

És a fiatal lányok nem sokára bucsut mondtak a zárának, átköltöztek a bourbognetéri nagy, hideg házba; életük nem sokkal különbözött a zárjai életétől.

Boismarin könnyedén meghajolt a kereskedő előtt, a másik alakra nem vetett ügyet, Peyrelt gyakran látogatták meg üzletbarátai, hol az üzletben, hol a lakásán.

Clotild, ki az apja mögött jött, már jobban szemügyre vette. Barátságosan rámosolygott Peyrelre, Rogerra csodálkozva nézett. Egész más volt a fiatal ember arca, mint a rendes látogatóké. Elpirult, mikor észrevette, hogy léptei önkéntelenül lasabbakká váltak. Roger tiszteletteljesen hajolt meg.

VIII.

— A két barátnő folytonosan együtt volt, mondá a kalmár és azt hiszem, Helén nem is jött volna hozzám feleségül, ha el kellett volna barátnőjétől válnia emiatt. Így azonban mindössze egy emeletnyi távolság választotta el őket

— Rosmarin kisasszonyról beszél?

— Az a kit épen most látott, szolt Peyrel; és ugye, hogy nagyon szépnek találta?

— Nagyon szépnek, szolt Roger, de még jobban tetszik nekem az az arckép, melyet önnél láttam.

No lássa, vágott közbe a szerencsétlen férj, mindenki ezt mondja. De magyarázza meg hát ezt a rejtélyt. Clotilde kisasszony valóságos szépség, Helénnek pedig mindössze csinos — bár igaz, hogy eleven, mosolygó, édes — arccsókája volt és mégis, mikor együtt mentek ki az utcára, a csinos jobban hódított, mint a szépség. Maga Clotilde is többször mondta szegény feleségemnek:

„Szeretnék olyan csunya lenni, mint te!”

— És Clotilde kisasszonnyal barátságban maradt.

— Hogyan is lehetne másképen?... Anynyit sirtunk együtt. — Házaságom kezdetén Clotilde többet volt nálunk, mint saját otthonában. És Sean ur aztán egyszerre véget vetett mindennek.

— Hogyan?

— Oh, tudja kérem, kis perpatvarok, féltékenykedések jöttek közbe.

És Roger faggatására a kalmár elbeszélte házassága történetét, s a kissé zavart elbeszéléstől Roger fölépíthette azt, a mi annyira érdekelte.

Sean valóban a boldogság megfontója lett abban a békés paradicsomban. Clotilde küzdeni akart elene, de Helén csakhamar egyetértett imádójával és magával rántotta férjét is. A fiatal lányt már csak Boismarin támogatta, a ki klastromi szokásaival is fölhagyott részben, csakhogy a veszedelmes viszony ellen küzdhesen és Helénnek atyai tanácsokat adhasson. De volt gyámleányának sokkal önállóbb, akaratosabb természete volt, semmit, hogy az ilyen tanácsoknak engedett volna. Nem fogadott el más tanácsokat, mint a melyet szeszélyeinek és ösztöneinek megfelelt. És ebből aztán majdnem szakitás és mindenestre elhidegülés lett: Clotilde nem jött, mikor Sean ott volt és miután Sean majdnem mindig ott volt, nagyon gyakran leányzóbjában töltötte egyedül az estéit. Ha a két barátnő találkozott egymással a lépcsőn, gyengéd szemrehányásokkal, de nagy szívélyességgel illették egymást, mert minden dacára is szerették egymást: de Helén nem akarta Jeant földözni, Clotilde pedig nem tudott megbocsátani annak, aki kirturta őt barátnője korlátlan szeretetéből.

(Folytatjuk).

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-3 napi befecskendezéssel a folyást utóbbaj és fájdalom nélkül feletősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. — Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Kolozsvárt: dr. Czucz Dénés gyógyszer-tárában Monostor- és Gyár-utca sarkán, az „Isteni Gondviseléshez“ és a legközelebbi gyógyszer-tárban. Titoktartás mellett küldi a készítő is Papp gyógyszer-tára Tisyaszentimrén.

A legjobb minőségű **Tüzfát** ajánljuk **házhoz szállítva**

4 köbméter I-ső minőségű bükfát	24 koronaért
4 köbméter I-ső minőségű hántott fát	20 koronaért

Megrendelhető Szentegyház-utca I. szám alatt.

Tisztelettel

Mayer Sámuel és Társa

szállítási iroda és tüzfakereskedés.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchid-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos síker); hegedűbe javítással 4- frt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok. Különleges acélhangu hangversenyharmonikák, saját minták.

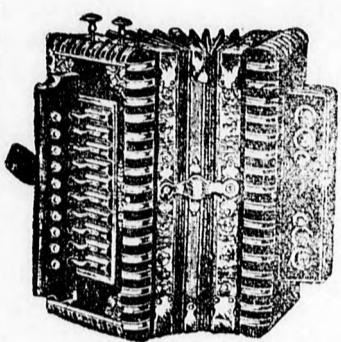
Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél

TÁROGATÓ rózsafából, ujeztst billentyűvel és iskolával, 30- frttől feljebb.

Harmoniumok, világ-legjobb gyártmány, 65- frttől feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérm. küldetik.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árakon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Feltűnést keltő árak!

Női cugos cipő 2.40	Női Füzös cipő fekete és színes 2.60	Női gomboscipő 2.75	Női füzös-cipő box-caif 3.50	Férfi cugos cipő borított és sima 2.50	Férfi hegymászó cipő 2.75
Férfi cugos vagy füzös box vagy sevrau 4.-	Fekete női félcipő 1.80	Női félcipő színes 1.80	Női szürke vitorlav. félcipő 90kr.	Férfi vitorla vászon szürke félcipő 1.-	Női félcipő gummival 1.20
	Fekete és színes füzös cipők leány-lak részére 1.80	Fekete és színes gombos cipő leány-lak rész. 2.-	Fekete és színes füzös v. gombos gyermekcipő 1 frt és feljebb	Női szalon-cipő lakk v. zergebőr. 1.30	

Különlegesség!

„Goodyear Welt“ American boots:

TURUL

cipőgyár r.-társ. főraktára
KOLOZSVÁRI,

Wesselényi Miklós-u. 6.

Nyomatott Ujhely M. és Társa könyvnyomdájában Kolozsvát, Jókai-utca 15.

Előfiz...

Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egy hónapra
Egy száraz
Vidéken

Megjelenés
o ünnepe

Buk

az em...
mondo...
gának...
viselőh...
külögy...
san a...
önálló...
törvény...
vényho...
kül kö...
keresk...
az em...
fanatiz...
viselőh...
akarta...
gaz in...
és meg...
mi szer...
törvény...
va elle...
lexben...
csülete...
bert el...
István...

Megj...

párt fö...
mányna...
E párt...
a korm...
zet élet...
gáltak...
nemzet...
liberális...
el a kor...
lom bizt...
terkedés...
hetetlen...
torolja a...
szankció...
sereg jo...
a párt s...
dő inté...

A „N...

- Guy de...
- Önö...
san ismer...
hozzám e...
ter. Önök...
csufolódó...
hencegő...
emberekne...
távolból f...
az önk s...
gallért beg...
törjük a f...
séges és l...
meg a pén...
a bankóka...
En bizto...
vagyok o...
tényleg ug...
Forster, na...